

COPIA

Listu Pośła y General Májorá J.K. M. Polskiego Bároná Lángá, u Cárá Moskiewskiego residuiącego z Nárwy poimânia swego sub data 13. Decembris Anni 1700 Styli Novi.
do Krolá J. M. Augusta II.



Stad zawnsem wesele Nowiny donosíł W. Krol. Mosci de Statu Woystká Moskiewskiego/pod Nárwa obleżeniem leżacego / ále teraz bárdzo smutna Nowine de miserrimo Statu, tegoż Woystká / álbo raczy de Clade onego / á przytym y moym teraznienszym poimaniu y Nietwoli donosić musze. Dobrze dogrzewalismy Obleżonym táł w Nárwie iáko y Zwanagrodzie/nietylko ześmy trzyn tysiac Bombow wrzucili/ podkopawszy sie pod Miasto przez Aproz y dwa potężne szturmy przypuscić do Zwanagrodu kazalismy/ obleżeni zaś táł sie potężnie bronili y odpor Nášym dali/że nam ná dwádzieścia pieć tysiecy y wiecey woystká przez te dwa szturmy zginetó; Bomby náše táłże bárdzo ładnááki effect obleżonym czynili iákosmy sami widzieli y wyrozumiełi. Zajmwalismy y innych prákny á

mię

miánowicie strzelając z kufu do Nárwy strzały star-
teczkami/ w których perswadowaliśmy obleżonym do
poddania się/ partim groźba/ partim pochlebstwem y
różnymi obietnicami/ ale y to u obleżonych nic sprawić
nie mogło/ bo się żadna miara poddać niechcieli. Tym
czasem otrzymaliśmy Wiadomość że Król Szwedcki przy-
był z Wojskiem swym Okretami do Insländ y wy-
siadł pod Vernawa/ je y do Riwla także Okret y Wo-
jskiem Szwedckim przybyli/ dlatego cęhancowaliśmy się
bardzo fortelnie w Obozie naszym pod Nárwa/ a po-
diązdy wysyłaliśmy dla wzięcia Konfaktu o Nieprzy-
taciełu/ ale gdziekolwiek się Podiżdy nasze obrocili/ a
pościli się z Szwedami zawsze się z Krwawymi głowami
poiraciwszy tak wiele ludzi powrocili. Dostał nas
także wiadomość że Szwedzi naszym na Rzece Peitow
Kilką Stółkow z Amunicyami y Prowiantem na sto-
rych była y Eheragiem Prowincyálua Plestorksta/
odebrali/ cesmy zaraz ją niepocieszne Omen poczynali.
Dnia 26 Novembra Styli, Nowi mieliśmy Wiado-
mość że Król Szwedcki miał Popis Wojska swego pod
Wezenburkiem y z tamtad ruszył się z Wojskiem swym
ku Nárwie dnia 24 eiusdem Mensis Styli Novi, dlatego
kazaliśmy osadzić Pás pod Pieiogami piacia Tysie-
cy Wojska Naszego/ chcąc bronić Szwedom przyscia-
bo ichym traktiem iść niemogli/ ale tam gdy Ehera-
gwie Szwedckie przostkuiace przebyli zaraz naszych do ta-
fley

EXXII

XI/100 - 11 -

klej Confuzyi przyparli/ że sie musieli przez Most sal-
wować/ Ktorych nie miała liczba na Placu została y
mostu nie mogli nasi za soba rzucić: w Prawdzięc
z drugiey strony nasi staneli porzatkem do bitwy / a
le że Szwedzi poczel z Armatą Dania dawać musieli na
si nązad s Konfuzya aż do Nárwy uchodzić. Tegoż
dnia wzietli Szwedzi naszym drugi Pass pod Sillemagá-
mi y przeszli z Woyskiem swym bez najmniejszey
resistencyi od naszych / znać że y same niebo faworyzo-
wało Szwedom bo gdziekolwiek naszych natráfili wśe-
dziem szczęście służyło. Dnia 30. ejusdem Styli Novi po-
kazał sie Podiażd Szwedki nie daleko Nárwy y Obozu
naszego/ a 1. Decembra y Woysko same Szwedkie przy-
było/ Ktorych my w hancach naszych oczekiwáli. Dnia
2. ejusdem stanelo Woysko Szwedkie wśyfu tylko
Cwierć mili od Nárwy rano o dziewiętej godzinie/ gdzie
Krol Jego Mość Szwedki wabik naszych czescia przez
Trebaczow y kotły/ czescia strzelaniem z Dział co raz
Szwedkim háskem/ ale nasi żadna miara z hancow sie
wychylić niechcieli/ lubośmy mieli Woyska na siedm-
dziesiąt blisko osmdziesiąt tysięcy. Tym czasem po-
czeli sie Szwedzi do hancow naszych/ przybliżyć/ y w tym
że Momencie powstała taka Zawierucha y śnieg na-
szym woczy/ żeśmy nie pierwey Nieprzyiaciela po-
strzegli aż na Kilkanaście circiter Krokw od nas/ y tak
z wielką furją y Impetem na hancę naszą uderzyli/
nasy

najpierw Piechota i lewego Strzylła które sam
Krol Szwedki przwodził na drugim Mieyscu uderzyło
Prawe Strzylko które przwodził Generał Leutnant
Welling/ y tak wiedzonym momencie przebili sie przez
Ściance nasze które choć dobrze obwarowane byli/ nasi
sie też mocno bronili y resistentia dość mocna a osobli-
wie na przeciwko lewemu Strzylku czynili ale potedze
Boskiej y (prawde przyznaiac:) Odwazge Rycer-
skiej y Mestru Gideona Szwedkiego który sam ludzi
swoych mairacy przysobie Drabantow ktorzy wszedzie
osoby jego pilnowali / trudno było *resistere*. Skoro
tylko sie Piechota Szwedka przebiła y ściance otworzyła/
nastąpiła potym y Kairällerna / takim Impetem y
furyą naniąsnych że zaraz do Confuzji przysli y uchod-
żac do Mostu/ktory był *omnem in eventum* zbudowany
salwować sie chcieli ucieżka ale sie Most pod nimi zła-
mał / gdzie wiecey trzech tysiecy Mostow utonęło
tam dopiero nastąpił na nas *dies tremendi Iudicji DEI*,
bo niedopuscili Szwedzi naszym y do sprawy przysć.
Wprawdzie staneli do kół y śwedom otoczywszy /
extreme sie bronili; bo inaczej być nie mogło tylko al-
bo sie bić albo sie topić: y trwała bitwa przez godzin
trzy aż do kostey godziny wieczora / tak potężna że y
piorkiem W. Krol. Mosci opisać oney nie podobna! wu-
stawnym Ogniu/gdzie naszym od Mierza Szwedkie-
go blisko dwudziestu tysiecy na placu poległo. A że

Zmrok

Zmrok następik dlatego mieli między sobą Szwedzi hasło takowe: w Zmie Boże / y tak siekli wnaśnych iak w Pien. Ostatki nabych widząc śmierć przed sobą / wzięli reiterade do Aprosów / y Kazałi wtrąbić uderzyć na Accord, poddając się Krolowi Szweckiemu na dyskrety / y doznali clemencyi Zwyciescy swego / bo drugiego dnia rano / położynwszy Chorągwie y Dreje pod nogi iego / y pokłoniwszy się mu / ktorych ieś-cze było na pietnascie tysiecy / wolnymi do ziemi swen puszczeni byli; Najstarsi zaś Officerowie y Generali ktorych Lista na spody / zemna pospół / wpoimanie wzięci są. Działka wszystkie sliczne Spiżowe y Móz: zdzierze Num: 200: Chorągwi Num: 220. Stąrb Cára Moskiewskiego nątrzy beczki złota / Bombow Num: 10000. oprócz Granatów y Karkasow to wszystko dosta-ło się wzdobacz Krolowi Szweckiemu iako Zwyciescy.

Sam Książę de Cron to przyznał iako w wielu już potrzebach był / a nigdy ani widział / ani słyszał o takim Zwyciestwie y takim potrzebie iaka tu była. Nigdy też nie widział takiego Mestwa y Odwagi ktoregokolwiek z Potentatow / żeby się sam miał podawać wiać wielkie niebezpieczeństwo / iako Krol Szwecki teraznienscy ktorę nieustrasając że konia pod nim zabito / postaremu na drugiego wsiadłszy z taką Odwagą y Mestwem Ludzi swoych przywoził y animował jesmy się wszyscy na to patrząc zdumiewać musieli. Z strony Szweckiej mało co
191.

zainetko/ niewieccy rąchula iáko ná tyśiac / co leśt iedno
miraculum Dei & connotatu Posteritati dignum. Już po
bitwie trzeciego dnia było piętnaście tysięcy Moskwy do
Narwy oczymady się dowiedziały Krol Szwedzki za raz
pośledz z Wojskiem swym y niespodziewanie na nich
napadł ale oni niechcac się z nim bić położyli Dreże na
ziemi y poddali się. Tych Krol Szwedzki zosobliwy
swoien Clementyi lubo ych wręćach swych miał y
mógł z niem czynić co chciał wolnymi do ziemi ych na-
zad pusić a naystarzych wpoimanie pobrat Zapra-
wde Clementia laude digna! tak potężnego Zwycieszy.
Zyczyłbym W. Krol. M. żeby W. Krol. Mość chciał
do Uwagi Páuskiej wziąć onodawne przysłowie:

Discite mortales non temerare Fidem! A poniechając
tey Imprezy swoien na Inflandy. A lubo odległy
od W. Krol. Mosci serdecznie zyczy prądze uspokoiwszy
Rzeczpospolitą Odwaga swa Pánsta y potęgę obrotić
na Moskálá/ poniechawszy z nim tey Colligacyi niekcz-
sney/ ktora mało co albonic/ W. Krol. M. do pomoże do
wypełnienia Intencyi Pánstey/ y refuperować *Anti-*
qvitus przynależyte Prowincye do Pánstwa W. Krol.
Mosci Polskiego / iáko teraz czas y pora: tedy W.
Krol. Mość daleko wiekša sobie sporządził stamę u
świata Chrześciańskiego / a zaś miłość y wieczna pa-
miątka u calen Rzeczpospolity. Do czego żeby Bog
W. Krol. Mosci nałkonik/ serde-
cznie zyczy. *Datum ut supra.*

Lista wyznaczonych wyzyszczonych tak z strony Carskiej
jako y Cara Moskiewskiego.

1. Hetman Wielki Duc de Cron.
2. Hetman Polny Kniaz Jakub Fiederowicz Dolhowski / który jest oraz *Commissarius belli*.
3. General nad Piechota Artemon Michalowicz Gelowin.
4. General takze nad Piechota Adam Wende.
5. General y Gubernator y Nowogrodu Kniaz Iwan Jurgiewicz Trubecki.
6. General Artillery y Carskiej Prince de Melitten.
7. General Leutnant y Najstarzy Ingenier Alard pospolu z Ingenierem swoym.
8. Za wyz pzezony Posel B. Krol. Mosci.
9. General Major Iwan Iwanewski Butterling.
Pulkownik.
10. Bruce.
11. Baron Blumberk nad Gwardya Carska.
12. Kazimierz de Kragen nad Artillerya Carska.
13. La Fort.
14. de Delden.
15. Jakub Gordon.
16. Achanton Gordon.
17. Sznewenc.
18. Gulic.

	19. Welhoff.
	20. Pindegras.
	21. Iwanicki.
Oberster Leutnant.	22. Wredman.
towie	23. Balthazar.
Majorowie	24. Menius.
	25. Piel.
	26. Braus.
Kapitan	27. Euinghuzen.

Oprócz inſzych Officerow poimanych ktorych wyli-
 czono *usq. ad N: 57.* Pułkownikow Oberſtleutnantow/
 Majorow/Kapitanow y inſzych Officerow znacznych
 tak Niemieckich iako y Moſkiewſkich nacyi Num;
 37. Zabito. 20 y kilka ranionych takze wpoimaniu/ a
 wiele potonelo tego wiedziec ieſzcze niepodobna.
 Pod Warką niedaleko Nartwy dostali Szwedzi wiel-
 ką część ſtatkow idacych do Nartwy ładowanych na
 ktorych było kilka tyſiecy Centnerow Prochu; kilka
 tyſiecy Centnerow Słowi i y kilkadzieſiat tyſiecy be-
 czek żyta y ſłodow / Miesiwa y Eloniny ſkaradna
 moc. Pod Łamą takze dostali dwoię Dział y Dwa
 Modydzierze/ bardzo wielkie y ſliczne iakiſhem ni-
 gdy niewidział y nieczmierna moc Ammunicyi/ Pro-
 chow/ Słowi/ wielkich Bombow *ſummo cum Numero*
 Dreza ręcznego. Drugim razem obſermien o wſzy-
 ſtkim W. Krol Moſci oznaymie ſpoimania mego
 nieomieſſam/ ieſli niewola poſtoli.